

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 186 szám, Falcione-féle ház.
Kiadóhivatal:
Oblát Karoly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felőlét szerkesztő:
DR. ALFOLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Naptartók: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Egy negyedévre 2 kor.
Kiszámlázunk minden vasárnap és csütörtökön.

Bács-megye a kalocsai érseknél.

Bács-Bodrogh vármegye és Zombor szab. kir. város küldöttségei hétfőn jelentek meg Kalocsán báró Vojnics István dr. főispán vezetése alatt, hogy Császká Györgyöt, Kalocsa nagynevű érsekét ötven éves áldozásának jubileuma alkalmából üdvözöljék.

A nagynevű főpap ugyan szeptember 21-én töltötte be áldozásának 50-ik esztendejét; Bács-megye tisztelgése azonban az érsek külön kifejezett óhajára maradt hétfőre.

Az a nagy szeretet, tisztelőt és hódolat, a melylyel Kalocsa nagy érseke iránt Bács-Bodrogh vármegye népei vallási, politikai és nemzetiégi különbség nélkül viseltetnek: hétfőn valóban meginduló módon nyert megnyilatkozást. Bács-Bodrogh vármegye színe-virága jelent meg Kalocsán, hogy kifejezze azt a nagy örömet, a mely Császká Györgynek, a csodás jószágú érseknek örömlümpén mindannyiunknak szívét-lelkét fogva tartotta.

Tudjuk, hogy a kalocsai érseki székhely Magyarország második főpapi széke.

Alapítója Szent-István király; első főpapja: a koronát hozó Asztrik.

A kalocsai főpapok mindig ott állottak a magyar kereszt-nység és alkotmányosság harcaiban.

Bács-megye legújabb története igazolja, hogy a kalocsai főpapok, — köztük leginkább Császká György — mindig órangyaliként állottak Bács-Bodrogh vármegye és Zombor szab. kir. város érdekei mellett.

Császká György alapítványai szízekre rúgnak. Nem akarjuk hallhatatlan érdemét újból felszólalni, hiszen nagy egyházmegyei területen folyton emelkednek az új templomok és iskolák. A segélyezették és inasok állandó és hangos hirdetői a kalocsai érsek nagylelkűségének és hőkezűségének.

Csakis hálás szívvel akarjuk újra meeköszönni és leírni azt a nagy és leirhatlan kegyességet és szeretetreméltóságot, a melylyel ő kegyelmessége Bács-Bodrogh vármegye és Zombor szab. kir. város küldötteit a szó szoros értelmében elárasztotta.

Lelkünkbenl mondunk hálát az arany-misés főpapnak.

Az Isten árásszal kegyeivel.

*

A „ZOMBOR és VIDEKE” TÁRCZAJA.

Keleti ég alatt.*)

Palesztinában.

Ira: Dömször Pál.

„Keleti ég alatt, Palesztinában” című, a Franklin-Társulatnál, képekkel illusztrálva, keménykötésben, igen díszes kiadásban megjelent az a könyv, melyben Vértesi Károly palesztinai utazását írja le.**)

Általában szentföldi utiképek ezek, az Isten ember bölcsőjének, csodatetteinek, minden időkn át legmegrázóbb, legfensőbb geszebb s eszméje győzelmében legnagyobb tragédiájának szent helyeiről, de olyanok, melyekben a főalakok és részletek mellett arányító művészettel mindazok a mellékalakok és részletek is el vannak

*) A Hazánk október 14-iki számából.

**) A könyv nagy 4-szetrű alakban, 246 lapra terjed, stílzált díszes köntéppel van ellátva. Ára hat korona és a szerzőnél kapható Zomborban.

helyezve, melyek a bújárt ut topografiai, históriai és ethnografiai képét nyújtják.

Palesztina! Vajjon van-e a kerek földnek oly darabja, melyet a szenvedély: a legnagyobb türeng és szenvedésig hit-hitelte keblü zarándoktól kezdve a mindent látni vágyó turistáig és a mindent tudni vágyó geológusig évenként több utazának be a világ minden tájkáról? hogy a zarándok leborultján és legforróbb könyvét sirja el az Üdvözítő születésének, kinszenvedésének és halálának helyén s átszellemüljön a feltámadás kápolnájában; hogy a turistát mindezek a szent helyeken, ugy az olajfák hegyén s a Jozafát-völgyén kívül sokszor még fel, a Libanon és Antilibanon magaslatára s le a Juda-puszta át, a rabló haduonok ellen jól felfegyverzett kíséret mellett bár, a Holt-tenger déli végeig is elvige a kíváncsiság; hogy a geológus fáradságot nem kímélve, veszélytől nem

Az utazás.

Bács-Bodrogh vármegye és Zombor szab. kir. város küldöttei báró Vojnics István vezetése alatt legnagyobb részét hétfőn reggel a 8 óra 22 perces gyorsvonattal Zomborból indultak el Kalocsára. Báró Vojnics István megkeresésére a m. kir. államvasutak igazgatósága Zombortól Kalocsáig és vissza közvetlenül továbbítandó két külön kocsit beszájtott áküldöttség rendelkezésére. A 8 órai gyorsvonattal érkeztek Zomborba: gróf Chottek Rezső, a futtaki uradalom tulajdonosa és gróf Széchényi Emil csébi nagybirtokos.

A vonat 8 óra 21 perckor indult el Zomborból. Szabadkán Latinovics Géza, Piukovics József, Bezerédy István országgyűlési képviselők, Dungserszky István, dr. Dungserszky Gedeon és Dungserszky György nagybirtokosok és még számosan csatlakoztak a küldöttséghez. A tارسaság 10 óra 54 perckor érkezett meg Kis-Köröshez, ahonnan 11 óra 15 perckor elindulva 12 óra 50 perckor Kalocsára, érkezett; Kalocsán az állomáson váró primási fogaton kiki lakására hajtatott.

Az érseki kastélyba szállottak:

rettegve, tudományos elemzés alá vegye a hatalmas hegyi lépcsők kőso, gipsz, márga, dolomit és tüzkődarabjait s az el-mállás és kémiai feloldású isten-alkotta természeti törvényével megállapítsa a többi közt azt is, hogy földrengéssel az Isten miként süllyesztette el a Holt-tenger déli végébe torkolalt völgyön épült Sodomát és Gomorrát, s hogy a mélységből feltört petroleum, aszfalt és gázoknak minő, az egész tájat elborító lángtengere volt az, melyet Ábrahám Hebron hegységéből megpillantott, az Isten büntetéséül süllyesztett két város helyével pedig miként nagyobbult meg a Holt-tenger.

Palesztina! Te Igéretföldre Mózes népének, mely itt, a babiloni rabság s annyi viszontagság s megpróbáltatás után államot alkotott; hol a világnak mindmáig legfenségebb vallás-erkölcsi bészédeit tartotta Ezsaiás — a proféta, legmagasabb zsoltsárait zengette Dávid — a ki-

Tisztogasd szájadat és fogaidat naponta reggel és este a legjobbnak elismert

MENTHOLOS

szájvizzel és fogporral, akkor fogaid szépek és egészségesekek maradnak!

Szájvizi üvege 1 kor. 20 fill., a fogpor doboza 1 korona.

Kapható: **TÁRCZAY ISTVAN** gyógyszerüzében Zomborban, Kossuth-utca.

br. Vojnits István főispán, Gr. Chotek Rezső, Latinovits János főrend. tag, Latinovics Pál országgyűlési képviselő, Latinovics Géza országgyűlési képviselő, Gr. Széchényi Emil, Sándor Béla ny. főispán, Bezerédy István képviselő, Karácsony Gyula alispán, Paukovits Ottó nagybirtokos, Pribil Ernő megyei főügyész, Széchényi József országgyűlési képviselő és Dr. Zákó István ügyvéd.

Dungyerszky György, Dungyerszky Gedeon és Dungyerszky István nagybirtokosok, Kajuch főigazgató; Fejér Gyula apátplébános és Koczkár Zsigmond kir. közjegyző, Mayer püspök; Dr. Mikosevits Kanut főszolgabíró, Dr. Pavlovics vármegyei főorvos, Szárics Bertalan Zenta város főügyésze, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő és Hauke Imre Zombor polgármestere, Kleiner kanonok; Ertl János id. földbirtokos és Trischler Ferencz földbirtokos, Boromizza kanonok; Molnár Károly képviselő, Városi Károly magánzó és Popovics Sebő megyei főlevéltárnok, Városi kanonok; Györfly Géza pénzügyigazgató, Fernbach Antal nagykirtokos Popovics V. Tódor és Jovanovics Mladen gör. kel. plébános, Macskovits kanonok; Dr. Hadzsi János, Dr. Hofbauer Miklós és Kováts Máté apátplébános, Schweitzer kanonok; Falcione Gusztáv keresk. tanácsos és Zsulyevits Ernő keresk. isk. igazgató, Molnár kanonok; Egl József apátplébános és Rockenstein Nándor plébános, a nagy szeminarium. Piu-kovits József képviselő, Greguss Andor; Zákó Milán képviselő, Helle főszolgabíró; Heincz Albert ferenczsatornai igazgató és Dr. Schneider Károly ügyvéd, Kikinday mérnök; Dr. Alföldy Árpád ügyvéd, és Dr. Balogh Ernő ügyvéd, Ravizza uradalmi igazgató; Dr. Thurszky Zsigmond ügyvéd, Vukicsevics Péter nyug. tanácsnok és Dr. Vujits János ügyvéd, Fittler főpénztárnok; Roheim Károly nagykeresek.

Szitágyi Mór főügyvéd, Mattanovich erdőmester; Dr. Grüner Samu ügyvéd pedig Rosztochy főintéző vendégei voltak.

* Az üdvözlés,

A küldöttség összes tagjai délután két órakor báró Vojnics István főispánnal: az érseki palota első emeletén lévő lakásán jöttek össze, a honnan báró Vojnics István vezetése alatt a nagy díszterembe vonultak és félkört alkotva vártak a főpap megjelenésére. Ott voltak a megye küldöttei közül:

Bezerédy István (dismagyarban), gróf Chotek Rezső (dismagyarban), Dungyerszky György, Dungyerszky Gedeon, Dungyerszky István, Egl József apátplébános, id. Ertl János, Fernbach Antal, dr. Hadzsi János, Heincz Albert, dr. Hofbauer Miklós, Jovanovics Mladen, Karácsony Gyula alispán (dismagyarban), Kováts Máté apát, Latinovics János főrendiházi tag (dismagyarban), Latinovics Pál (dismagyarban), Latinovics Géza (dismagyarban), dr. Mikosevits Kanut (dismagyarban), dr. Molnár Károly (dismagyarban), Paukovits Ottó, dr. Pavlovics Simon (dismagyarban), Piu-kovics József (dismagyarban), Popovics Sebő, Pribil Ernő, Rockenstein Nándor, Roheim Károly, Sándor Béla (dismagyarban), dr. Schneider Károly, Szárics Bertalan (dismagyarban), gróf Széchényi Emil (dismagyarban), Sitágyi Mór, Trischler Xav. Ferencz, Zákó Milán (dismagyarban), Városy Károly, Popovics V. Tódor, Czálinger József.

* Zombor küldöttei közül:

Dr. Alföldy Árpád, dr. Balogh Ernő, Falcione Gusztáv, Fehér Gyula, Gräff Nikáz, dr. Grüner Samu, Györfly Géza, Hauke Imre polgármester, Koczkár Zsigmond kir. tanácsos (dismagyarban), Széchényi József (dismagyarban), dr. Thurszky Zsigmond, Vukicsevics Péter,

dr. Vujits János, dr. Zákó István, Zsulyevics Ernő.

Egy negyed háromkor jelent meg a teremben egyik udvari papja kíséretében Császa György, kalocsai érsek és a küldöttség tagjai által hatalmas éljenzéssel fogadtatott. Az éljenzés elhangzása után báró Vojnics István főispán a következő remek beszédet intézte a szeretett egyházfőhöz:

Nagyméltóságú Érsek!

Kegyes főpásztorunk!

Bács-Bodrogh vármegye és Zombor szab. kir. város közönsége és Nagyméltóságod kiváló személye és áldásdús működése iránt, mindenkor táplált őszinte tisztelet és nagyrabecsülés érzelmeinek spontán megnyilatkozását tanúsította mult hó 21-én, midőn eme törvényhatóságok róm. kath. lakósaik külsőleg is, míg azoknak más ajku és vallású polgárai szívükben ünnepeltek azon alkalomból, hogy a mennyei Mindenható Nagyméltóságod áldozásának félszázados évfordulóját jó egészségben megérni engedte.

A nagy és kiváló férfiak osztályrésze rendszerint embertársainak tartózkodó félelme vagy őszinte szeretete, a szerint a mint az vagy csak hatalmát érezteti, vagy pedig magasatos eszmékért lelkesedve, nagy elveként küzd; az emberiség javára él, fárad és áldoz.

Széles e haza határaitul is köztudomású, hogy Nagyméltóságod vezérelve e keltő közöl az emberi szív legnemesebb érzelme a jótékonyosság és emberszeretet; Nagyméltóságod hosszú, tett és áldásdús működése, minden ténykedése arról győz meg bennünket és fényes bejázolása annak, miszerint minden egyes eme magasatos eszmék érvényre jutására, elérésére irányuló törekvés Nagyméltóságodban nemcsak hathatós támogatást talál, hanem azokat, áldozat készséget és fáradságot nem kimélő teljes odaadással istápolja is és

rály s az ó-kor legnagyobb templomát építette annak fia, Salamon — a bölcs, s hol a zsidók régi nagyságából, nem maradt más, mint ennek a templomnak egy fala, panaszfala a Titusz római császár kardjától megsemmisítő csapást szenvedett Zsidóország világáig szőrt népének, mely itt sirja el a zarándok-könyveit.

És te, az Oszmánok uralma alá került, azok népének is szent föld, Palesztina! — a benned, a kereszténység szent helyei között, Omár khalafa emlékére épült mecsetke mint özönlének a mozlim zarándokok, mint fűznek hozzá hitregéket!

Palesztinába vezette a szerzőt is régi vágya, melyet még a gyermekkori emlékek, a „Biblia országából való kegyeletes szent helyek képei“ keltettek fel benne, mely vágnak megkapó hangokat ad a könyv első fejezeteiben.

Ezt a vágyát teljesítette, midőn egyiptomi utazását kiterjesztette a Szentföldre is. Amazt leírta „Keleti ég alatt. Egyiptomban“ cím alatt s kiadta 1898-ik év végén; ennek leírását pedig ugyan olyan külső alakban adta közre most. E két munka mintegy kiegészíti egymást.

Szerző 38 fejezetben írja le ezt az

utját, mely fejezetek közül kettő történeti visszapiantás és pedig: „A jeruzsálemi zarándoklás hajdan“ s az „Emlékezés a keresztény háborúra“ címűek, de ezek is, mint fennebb megjegyeztük, a kép kiegészítő részei.

„A horgonylanc csörömpölése, a horgonyhúzó daruk csikorgása és a rétorok rázó bödülése, túlkölése közben, szuszakolva, inogva, lomhán“ indult meg a hajó az alexandriai kikötőből, de majd „ritmikus lökésekkel, teljes gözzel dolgozva“ vitte az őt és társait „a rejtelmes Afrikából a régés Ázsiába, hol az emberiségnek az első magva hullott és a hol az első emberi műveltség szárnyat bontott.“

Beesteledvén, elszunnyadtak „a hajó kattogása, álomcsó zúgása és a végtelenbe merülés közben, a csillagokkal behintett ég alatt“, de szép reggelre virradva, felséges gyönyörrel merültek el a tenger nézésében, mert „szél nem szántotta a tenger széles hátát, fölöttük nevetett az ég nefejelets-kétsége“, csak „gümbölyű hátú. pajzán delfinek egymást felváltva cziczáltak a ringó hajó körül.“

Szemléletes nyelvezettel, élénk színekkel írja le szerző ezt a tengeri utat, míg

végre Jaffánál „kibárákztak“, midőn „derűsen sima volt a tenger, beilleszkedett öbleibe.“

A „Jaffai kibárákzás“, „Jaffa és „Keleti képek“ című fejezetekben a szerző már erős színekkel festi Keletnek ott lakó népét, kezdve a „sulyos podgyász által felpupozottan görnyedő“ arab teherhordókon, kik egyszersmind férfit, hölgyet egyaránt a hátukon visznek ki az elposványosodott víz által nem emelt s így a partnál ki nem köthetett „ellomhuló“ bárkából és pedig a nőket „gyenge két kezüket erősen összefogva, mellre szorítva, mint golyócsot“, kezdve, mondom, ezeken, folytatva, a „szünetlenül mozgó“ karavánokon, a szürkés-kopottas páviánzakállú derviseken eme magányos bolygón az életnek, magas, karimátlan süvegű pópákon, baksisért okvetlenkedő csűrhe fickók, nyurga alakú dologtalan asszonyokon, kíváncsi leányokon, míg egyszer csak a felette élénk megfigyelésű szerzőnek „kavics szőit drágaköve is ráesett a szeme“, szép és fiatal, „asszonylétben“ levő „remekül remegő“, alkotó zsidóné, ki „teljesen kinyitott virág volt, életműszeres egész, finom vonásokkal, arányosan tagolt, fejlett idomokkal“.

ez által szeretett hazánk fényét emeli, érseki egyház tartományának szellemi felvirágoztatását előmozdítja; a szegények és árvaik könyeit letörli.

Nagyméltóságú Érsek!
Kegyetlen Urunk!

Méltóságod Bács-Bodrogh vármegye és Zombor szab. kir. város közönségét is kegyes volt szeretetének és áldozatkészségének számos felbonthatatlan kapcsolataival szívéhez fűzni, — és ezzel törvényhatóságaink osztatlan, soha meg nem szűnő háláját és szeretetét — az emberek és népek legerősebb köteletékét magának biztosítani.

Eme érdemek hatása alatt és lelkesedve Nagyméltóságod lángoló és a magyar névnek mindenütt dicsőséget szerző hazaszeretete által törvényhatósági bizottságaink közgyűléséből kiküldött e bizottság utján a legmélyebb tisztelettel adja át Bács-Bodrogh vármegye és Zombor szab. kir. város közönsége vallás, nemzeti és felekezeti különbség nélkül Nagyméltóságod, mint Asztrik Pál, Tomory, Kolonich, Széchenyi és oly számos jelességekben tündöklő egyházfejedelmek méltó utódjának, igaz és bensőszeretethő eredő üdvözlését, azon kérelemmel, hogy bennünket magas jóindulata és jóságos szeretetével továbbra is megajándékozzon kegyesdedjék!

Az Isten tartsa, az Isten éltesse Nagyméltóságodat.

A beszéd egyes szakaszait hatalmas éljenzések kísérték. Elhangzása után az ősz egyházió megatottan mondott köszönetet. Utalt arra, hogy bár az a régi kapocs, a mely őt, mint Bács-Bodrogh vármegye örökös főispánját fűzte Bács-megyéhez, a közjogi alakulások folytán már régen megszűnt, azért ő mégis a leghatalmasabb kapcsolattal; a szeretet kapcsával van a küldöttek megyéjéhez és városához fűzve. O Bács-Bodrogh vármegyéről és Zombor szab. kir. városáról soha megfeleledkezni nem fog.

Szerző több helyen írja le, hogy a többnyire „moskos sárka” színű nők közt mily ritka kivételeit is lehet ott látni a női szépség remekeinek.

Azután „Jaffából Saron síkjáig” ki lóháton, ki kocsin, karavánok előtt lebegő magyar zászlóval haladt kertés és utitársasága, sötétzöldden húzódó szerkeszeti ültetvények, gyümölcsösök mentén mely, kertekben „toronymagas pálmák között elvívve szikomor, és napugárban fürdő banán is diszlett”, mig végre kiértek a megkoparodott, esőt szomjuhozó „Sáron nagy síkjá”-ra, hol egykor Sámson tüzzel-vassal pusztította a filiszteusoknak duzzadt kalászköblét vetését.

Majd „Ramleh” városban, melynek az Igéretföldjéhez az eddig bejárt területnél már jobban hasonlító határában egymagában áll, mint egy darab megmaradt középkor, a „negyven martir tornyá”-nak nevezett magas kőtorony, — a latin zárda pihenőt tartottak.

(Folyt. köv.)

Atyai érzelmei melegevel mindig változatlanul fogja Bács-megyét elárasztani. Hazaszeretete híva fel, főpapi áldását adta a megjelentekre.

Az érsek szavai nagy hatást keltettek. Az éljenzések újból és újból felhangzottak.

Néhány percnyi szünet után báró Vojnics István dr. a küldöttség tagjait egyenkint az érsekhez kéréte és azokat bemutatta. Az agg főpásztornak mindenkihez volt egy—egy nyájas szava leereszkedő megjegyzése.

A bemutatások után a hatalmas háziúr ebédre híva meg vendégeit, újból áldását adta a megjelentekre és termeibe vonult vissza.

*

Az ebéd.

Az ebédet pontban fél ótkor tállalták fel. Mikor az érsek a félreben megjelent, akkor már az összes meghívottak együtt voltak.

A főasztalnál a küldöttség tagjai a következők sorrendben foglaltak helyet: az érsektől jobbra: báró Vojnics István főispán, gróf Széchenyi Emil, Latinovics János főrendiházi tag, Zákó Milán, Popovics gör. kel. lelkész, Macskovics kanonok, dr. Molnár Károly képviselő, Szigeti Györfly Géza kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Dungserszky György, dr. Balogh Ernő; az érsektől balra: gróf Chottek Rezső, Sándor Béla, Bezeredy István képviselő, Koczkar Zsigmond kir. tanácsos, Kleiner kanonok, Szárás Bertalan, Paukovics Ottó, dr. Hadzsi János orvos, dr. Zákó István, Trischler Ferenc és dr. Alföldy Árpád. Az érsekkel szemben: Majorossy püspök, etől jobbra: Karácson Gyula alispán, Piukovics József, Latinovics Pál képviselő, Jovanovics Mladen, Pribil Ernő, Gräff Nikáz, Fehér Gyula apát, balra pedig: Hauke Imre polgármester, Széchenyi József képviselő, Latinovics Géza, Boromissza kanonok, Szilágyi Mór a zombori ügyvédegylet elnöke, Kovacsics Máté apát, Pavlovics főorvos, Fernbach Antal meghívottos. F. Iclone Gusztáv keresk. tanácsos ültek. A küldöttség többi tagjai a főasztal jobb- és baloldali nyúlványánál foglaltak helyet.

A menu minden tekintetben diszére vált a hódolattal környezett házigazda konyhájának és pinczójének.

A pecsenyénél felállott Császka György érsek és az együltérzés eszméjét fejtegetve összetartásra, hazaszeretetre intve: vendégeire emelte poharát.

Az érseket a megye nevében Karácson Gyula alispán, a város nevében pedig Hauke Imre polgármester köszöntötte fel.

Az ebédnek egynegyed hétkor volt vége. A társaságot a pártatlan házigazda egész fél nyolczig tartotta együtt, a mikor ismét 9 órára vacsorára hívta meg a küldöttségek tagjait.

A vacsora után a küldöttek az érseki fogatokon a vasúthoz hajtottak; jóságos érsekünk jószívűségének, hasonlíthatlan vendégszeretetének és leereszkedő nyájasságának és kedvességének legszebb emlékeit vívén magukkal. Mert leírhatatlan az, hogy minő jósággal és

kedvességgel vezetgette vendégeit kivétel nélkül termeinek nevezetességeihez és hogy milyen szívéllyességgel és lelkesedéssel magyarázgatta az elhelyezett műremek történetét és műbecsét.

Hírek.

* **Előléptetés.** Ő császári és apostoli királyi felsége Milodánovits Simon m. királyi honvédszázadost, ki nem régen még a városunkban állomásozó honvédszázalaj parancsnoka, és társadalmi körünk előkelő és közkedvelt tagja volt, m. kir. honvéderőnaggyá léptette elő.

* **Kinevezés.** Ő felsége a király dr. Vojnics Oszkár tiszteletbeli miniszteri fogalmazót tiszteletbeli miniszteri segéd-titkárrá nevezte ki.

* **Királyi kitüntetés.** Ő felsége a királyi Franz Mária Terézia a kalcasai „Miaszenyunk”-ról nevezett zárda főnök nőjének, tanügy terén szerzett érdemei elismeréséül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszteri, Majdik István eperjesi kir. adótitkár a zombori pénzügyigazgatóhoz pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

* **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Forgó Endre apatini járásbírói irnokot a nagykőrösi járásbíróshoz helyezte át.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Platz Bonifác szegedi tankerületi királyi főigazgatót a budapesti középiskolai tanár vizsgáló bizottságba taggá nevezte ki.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kótsmar J. Zoltán szabadkai törvényszéki irnokot a kun-szt.-miklósi járásbíróshoz segédtelekönyvevezetővé nevezte ki.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Spiller Oszkar újvidéki kir. adóhivatali gyakorlatot a vaczi kir. adóhivatalhoz adótitkárként nevezte ki.

* **A történelmi társulat adatai.** Vármegyei történelmi társulatunk az idei ősszel ismét megkezdte kutatásait. Most a Monostorszeg melletti szigeten lévő, s egykori pálos zárda folytatódó felátása, továbbá a bezárni erdőben lévő u. n. Bartánvár romjainak kiátása van folyamatban. Az ásatásokat a társulat megbízásából Gubicza Kálmán vezeti. A kutatások eredményéről annak idején bővebben fogunk szólni.

* **Csillaghalás.** Ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi október hó 24-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával 1900. évi november hó 1-ével: Valentics Dánielt, a szegedi II. honvéderület parancsnokát, altábornaggyá, Kozmatelki Csath Lajos alezredest a szegedi 5-ik honvéderedőltől a szabadkai 6-ik honvéderedőltre parancsnokává való kinevezése mellett ezredessé, zalabéri Horváth Géza első osztályú századost a szabadkai 6. honvéderedőltrehoz őrnaggyá, Geisinger Rajmond II. osztályú századost a szabadkai 6. honvéderedőltrehoz állományában I. oszt. századossá, esicséri Orosz Árpád főhadnagyot a szabadkai 6. honvéderedőltrehoz állományában II. oszt. századossá, fogarasi Konstantin László főhadnagyot a szabadkai 6. honvéderedőltrehoz állományában II. oszt. századossá, Paczolay Jenő főhadnagyot a szabadkai 6. honvéderedőltrehoz II. oszt. századossá, Balla Márk főhadnagyot a szabadkai 6. honvéderedőltrehoz állományában II. oszt. századossá, Falcione Gyula hadnagyot károlyvárosi 26. honvéderedőltrehoz főhadnagygyá, Kleiner Gyula csendőrhadnagyot a II. csendőrkörület állományában főhadnagygyá nevezte ki

* **Színházi hír.** Ma esütörtökön nincs előadás, holnap pénteken „Hamlet” megy, melyhez a bevezető előadás Prokopy Imre tanár, lapunk jeles munkatársa, tartja.

* **Színügyi bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város színügyi bizottsága tegnap délután 1/2 kor ülést tartott.

* **Közigazgatási bizottság.** Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottság november hó 5-én d. u. 3 órakor ülést tart.

* **Torony-zene Zomborban.** A zombori filharmonikusok társulata nem ígért sokat, de annál többet ad. Csak nem rég hallottunk egy más helyen méltóan — páratlan házi hangversenyüket, s már is új meglepetésszerű élvezetet helyeznek kilátásba. Valószínűleg már pénteken november hó 2-án este 9 órakor, a midőn a kocsis közlekedés szünetel, toronyzenét fogunk hallani, amit eddig csak a főváros közönsége élvezett. Úgy értesülünk hogy négy rövid Choral lesz a fuvókán előadás és pedig egy-egy a város-háza toronyának mindegyik sarkán. — A legnagyobb kíváncsisággal várjuk ez estét.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminis-ter Turkovics Emil bajai kir. járásbírósi joggyakorlatot a zentai kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

* **A zombori Sport-Egylet új alapító tagjai.** Latinovics János, főrendiházi tag, Heinz Albert műszaki tanácsos, Dungverszky István, Dungverszky György, dr. Dungverszky Gedeon, Dr. Schneider Károly, kulai ügyvéd és Szilágyi Mór, a zombori ügyvéd-egylet elnöke: száz-száz koronával a zombori Sport-Egylet alapító tagjai közé léptek.

* **Apatini Fernbach Antal,** zombori nagybirtokos a zombori Sport-Egyletnél telt alapítványához újabban 100 koronát adott.

* **Gyilkos támadás.** Paul Kálmán ügyvéd, a zombori zeneiskola igazgatója ellen, a zeneiskola szolgálja vasárnap gyilkos merényletet kísérelt meg. A magyaról megfélekedezett szolgál Paul Kálmánt azért, mert őt hasznavehetlensége miatt elbocsájtotta: pisztolyával akarta lelőni. Szerencsére szándékát a körülállók észrevették és azonnal lefegyverezték. Atadatott a rendőrségnek.

† **Haláleset.** Herche József, 55 éves korában elhunyt Zomborban október 28-án. Nagy rokonság gyászolja.

* **Eljegyzés.** Jaszenits István b.-szat.-tamási gyógyszerész eljegyezte Vraçarits Vukozsava kisasszonyt, Vraçarits Gerő Tittel község jegyzőjének leányát.

* **Pályázat.** A szabadkai törvényszéknél hivataloslagi állásra pályázat van hirdetve. Folyamodások két hét alatt nyújtandók be.

* **Alapszabályok jóváhagyása.** A földmivélségi miniszter az ó-kanizsai vadásztársaság alapszabályait, a bemutatási záradékkal ellátta.

† **Halálozás.** Özvegy Bruck Rozália Szabadka város legöregebb asszonya 101 éves korában elhunyt. Ravatalát unokái és dédunokái egész serege vette körül.

* **Az újdíeki főispán,** Péter Pál a beiktatását követő napon mult hó 26-án átvette hivatalát s mindjárt az első napot hivatalos akták között, restanciák feldolgozásával: a főispáni szék üresedéséje idején érkezett leiratok jós rendeletek elintézésével töltötte, jó példát nyújtva a városi tisztviselőknek a hivatalos teendőik pontos és buzgó végzésére.

* **Eljegyzés.** Semberi és derzsenyei Sembery István lévai kir. pénzügyi titkár eljegyezte Trubshaw Ferencz vasuti építész-mérnök leányát, Matild kisasszonyt Baján.

* **Eljegyzés.** Bartás Lipót szegedi könyv- és papírkereskedő eljegyezte Schaffer Dávid szegehelyi földbirtokos leányát Zsófia kisasszonyt.

* **Egyházkerületi közgyűlés.** A dunabírói református egyházkerület a Budapesten tartott közgyűlésén a szabadkai leányegyházat állandósította és Ada, Zenta, Ó-Bécs leányegyházakat hozzászólta a keszteméti egyházmegyébe bekezelte be.

* **Ügyvédi kamara.** A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Szirmai Vidor ügyvédet Bács, és dr. Steinmeier Lajos ügyvédet Bács-Kula székhelyekkel az ügyvédekől vezetett lajstromába folytatólag fölvette.

† **Halálozás.** Özvegy Devis Károlyné sz. Lipócniczky Maria hetvennégy éves korában meghalt Mélykúton.

* **Árvizvédelmi munkálatok.** Allami erővel végzendő ármentesítési munkálatokra a jövő évben 2 millió 200.000 korona fog fordítani. Ezen összegből különösen nagy arany munkálatok loganatosítatnak a Duna palócai szakaszán.

* **Pályázat.** A bajai kir. adóhivatalnál adósúti állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 2 hét alatt nyújtandók be a zombori pénzügyigazgatóságánál.

* **Pályázat.** A zombori törvényszéknél aljegyzői állásra pályázat van hirdetve. Kérvények két hét alatt nyújtandók be.

* **Kiseleztezték hétezer forint.** Zenta városának irattárába a napokban betelepedett egy díjnok a azzal a szándékkal, hogy kiseleztezi a sok régi írás közül azokat, amelyeknek ma már semmi fontossága nincs. Munkaközben egy takarékpénztári könyvesekére bukkant. Huszonegy esztendővel ezelőt tett be a város zentai Népbankba háromezeröttszáz forintot, erről szolgált a könyveske. Jelenést tett a főnökének s megindult a vizsgálat, hogy micsoda summa volt a Népbankban elhelyezett pénz. Egyszermind a bank könyveiben is meg akarták vizsgálni ezt a huszonegy esztendővel ezelőt elkönyvelt tételt, azonban még nem találták meg azt a könyvet, amely erről az esztendőről számol el. A város persze a pénzt akarja s már fel is szolgáltatta az általános takarékpénztárt — ezzel változott át időközben a népbank — hogy fizesse ki a betétet és a kamatokat, amelyekkel együtt ez idő szerint már több mint hétezer lett a háromezeröttszáz forintból. A takarékpénztár megtagadta a summa kifizetését, a város pedig pörölt. Jó lenne a zombori irattárat is átkutatni Hátha !?

* **Templom rablók.** Két reményteljes csemete Sinka István 17 éves és Gyuresik Imre 15 éves zentai suhanecz még e hó elején egy napon, esteli harangzóaskor belopódzkodtak az alsóvárosi templomba, a hol akkor éjjel merészen gyertyát gyújtottak és kiraboltak 2 perselyt, melyeket egy magukkal vitt drót és egy rossz bieska segítségével törték fel. A perselyekben összesen 26 kor, 80 fillért találtak. Ezt az összeget saját vallomásuk szerint a tett elkövetése után a nagy oltár mögött nyomban elosztották maguk között; azután felmentek a templom padlására, megvárták a reggelt s mikor a harangzó szokott hajnali harangzósázt végezte lejötték a padlásról, hogy tervük szerint észrevétlenül kiszökhesse- nek. Ez sikerült is, mert a kulcs az ajtóban volt. Midőn a szabadban voltak, első gondolatuk az volt, hogy kártyáznifognak. Vettek egy tucsat kártyát, és lementek a Népkertbe kártyázni. Sinka azonban csakhamar fölhangyott a mesterséggel, mert társa „disznóban” volt.

A nyertes még az nap egy koromban is mulatott, a hol állítólag egy „tambur” sok pénzt elnyert tőle. A tett elkövetés óta egyik sem volt otthon, hanem a szőrük között egy szárukban ütöttek tanját. Itt fogta el őket f. hó 26-án a csendőrség, a mely erős gyanu okok alapján már kö- rözte a jómalapokat, a kik eleinte konokul tagadtak mindent, később azonban Gyuresik töredelmes vallomást tett. A reményteljes csemetéket a vizsgálat befejeztével javító intézetbe fogják küldeni.

* **A bajai iparkiallítás zárószámadásainak** átvizsgálása után a kimutatott 7033 korona 46 fillér tiszta haszon helyesnek kiszámítva találtatott. Az eredeti terv szerint ez összeg a léte- sitendő Arcsarnok alaptökéjét képezi.

* **Eszküvő.** Braun Alajos bpesti ga- lonakereskedő örök hűségét esküdőt Milko Flóra kisasszonnyal, Milko Vilmos bajai földbirtokos leányával.

* **A baja-bátaszéki hid megeremítését** látta szükségesnek azon értekezlet is, mely a keresk. miniszternek a bajai iparfejlesztést célzó leiratát tárgyalta. Ott volt a város népszerű főispánja Schmausz Endre, a szegedi ker. és iparkamara titkára Kulinyi Zsigmond és a ker. iparfelügyelő: Réthy Menotti, továbbá a bajai polgármester és számos kereskedői és iparos kapacitás. Egy memo- randumot adnak be a miniszterhez egy piac megeremítése iránt, melynek eléré- séhez mulhatatlanul szükséges a hid ki- építésére.

* **A zombori esküdthibóság.** Rendes esküdtek: Aman Bálint téglagyáros Apatin, Bittermann Sándor könyvnyomdatu- lajdonos Zombor, dr. Czvetkovits Péter ügy- véd Zombor, Ernst Lajos kereskedő N.-Mil- litics, Francz Mór földbirtokos Zombor, Frey Emil bérlő Zombor, Fritsche János földbirtokos Szóna, G.áber Ferencz nagybirtokos Szóna, Husvétli István kékestő Zombor, dr. Konyovits Dávid ügyvéd Zombor, Leovits György vendéglős Zombor, dr. Mayer Nándor ügyvéd Zombor, Milits Szvetozár községi jegyző Ó-Szapár, Milla Márton tanító Apatin, Ney György tanító Prigl. Szt-Iván, Pekáno- vics Antal vendéglős Zombor, Stein Jakab kereskedő Zombor, ifj. Schwerer Jakab pos- talmester Hódásgh, Schwerer Mihály takarékpénztári könyvelő Hódásgh, Szemző Dez.ő földbirtokos Zombor, Szemző Gyula földbirtokos Zombor, Szirilik Zsigmond kereskedő Zombor, Tantner Ottó cukrász Zombor, Tá- pay Agoston üveges Zombor, Theodorovits István fakereskedő Zombor, Temesváry József gyógyszerész Zombor, Thurszky János jegyző Szóna, Weigand János tanító Apatin, Weindl József nagybirtokos Apatin, Zányi Bódog jegyző Breszlovác. Helyettes esküd- tek: Dr. Bugarszky Koszta ügyvéd Zombor, Darázi Antal rézműves Zombor, dr. Előd Béla p. ú. titkár Zombor, dr. Frank Mihály árvászeki úlnök Zombor, dr. Jovánovits József ügyvéd Zombor, Kadár Ignác p. ú. titkár Zombor, Kende Ignác emléző Zombor, Loógó Mátyás szabó Zombor, dr. Pavlovits Simon orvos Zombor, Prtil Ernő megyei főügyész Zombor.

* **A bajai Dunahidról.** A baja- bátaszéki Dunahid ügyében, úgy látszik, érdekes és a bajakra nézve kedvező fordulát állott be. A jelekbeli itélve, arra kell következtetnünk, hogy a régi óhaj ezúttal tényleg meg fog valósulni. Folyó hó 23-án, midőn a képviselőház pénzügyi bizottsága a kereskedelmi tárca költség- vetését tárgyalta, Hegedűs Sándor keres- kedelmiügyi miniszter beszédében megemlítette a Dunahidat is, kijelentve, hogy a dunai hid csakugyan az ország érdeké- ben van és Fiame számára is új összeköt- tetést fog biztosítani.

* **Házasság.** Kabdebó József, Ba- ján állomásozó m. kir. honvédszázfő- hadnagy, vasárnap délelőtt vezette oltár-

hoy bájós aráját, Dely Margit kisasszonyt, Dely Géza bajai épületfakerekedőnek leányát.

* **Eljegyzés.** Scheibner Gyula tatarékpénztári könyvelő, a bajai főkapitánynak fia, jegyben jár Lachmann Juliska kisasszonnyal Nagy-Szöllősről (Veszprémmegye).

* **Rablási kísérlet.** Heinicz Albert, műszaki tanácsos kisztapári házába a napokban rablók törtek be. Harom szobát teljesen felforgattak. Ugy látszik csakis pénz keresetek, mert egyedül a játékpénzeket vitték el, a melyeket szín aranynak néztek. Az ablakok rostélyait leráspolták és úgy hatoltak a szobákba. A rendőrség nyomoz.

* **Dokaupil Antal,** a bélyei főhercegi uradalom nyugalm. főerdőse, a porosz kir. arany érdemkereszt tulajdonosa, f. hó 26-án, 65 éves korában és házasságának 25-ik évében szívizékhűdés folytán hirtelen elhalálozott. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett.

(Valódi francia gummi és halhólyag tucajtja 80 krtól 4 frtíg, **Engel Mór** uri-divatárak raktárában Zomborban)

(*Husz évi szenvedés és küszölem.* Kizdeni a sors és a csapások ellen nehéz, de küzdeni a testi fájdalommal húsz éven át, a legborzasztóbb kín és a létező legnagyobb és leginkább gyöngítő szenvedés. Végtele sokan szenvednek így és igazán csodálatos, hogy még akad ily körülmények között olyan energia, a milyentről itt megemlékezünk. Wonder Mari asszony Bécsből (Kimbergerstrasse 43.) csodálatos példát nyújt a szenvedés ellen kifejtett ellentállásról. Levele a legmegképpőbb bizonyítéka a bátorságnak és az eltökéltségnek. Boldog vagyok, — írja — hogy felhasználhatom az alkalmat, hogy a Pink-pilulák jóságáról s a reám gyakorolt bímulatos hatásáról nyilatkozhatom. Huszonegy évóta borzasztó főfájásban és ideg-bajban szenvedtem, melytől nem tudtam szabadulni. Gyakran elállt a lélegzetem s oly heves szívdobogásom volt és oly gyöngérem, hogy a felgyógyulásához semmi reményem se volt, jöllehet sokféle módját megkísérlettem. A véletlen, egyik barátom által néhány doboz Pink-pilulához juttatott és bár már semmiben se bízom, használtam a pilulát. Az eredmény nemokára bebizonyította jóságukat, mert lelkiismeretes használat után, ily hosszú szenvedés után teljes gyógyulást éreztem. Mindenkinék ajánlom a pilulákat és önt felhatalmazom levelem közlésére. A Pink pilula az idegek legjobb helyre-állítója, a vér leghatalmasabb előállítója; meggyógyítja, mint számtalan példa bizonyítja a vérszegénységet, az idegességet, a reumát, a neurasténiát és minden gyöngérséget. Kapható minden gyógyszer-tárban, valamint a magyarországi főraktárban Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12. doboza 1 frt 75 krért, nagy 6 doboz 9 frtért.

Színház.

S z o m b a t o n, október hó 27-én színr került „**A baba**“ című operette. Irta: Ordonneau Maurice. Fordította: Reiner Ferencz; zenéjét szerz. Audran Edm.

A kissé phantasztikus mesével bíró, de igen finom zenéjű operette szerfelett kellemes benyomást keltett, melyen mísem rontottak a szövegben itt ott felcsillanó kértelműségek, mert ezek izlésesen burkolt és igazi gall találékonysággal fűszereznek oda-vetett szellemes pikantériák voltak. Az előadás minden ízében sikerültnek mondható, ami elsősorban Pálffy Nina (Lancelot) és Gy. Lónyai Piroska (Alésia) érdeme, kik mindketten legjavát produkálták elismert

művészetüknek. De a többi szereplő is szép eredménnyel játszott, különösen Deák (Hilarius mester) és L. Perczel M. (Hilariusné), továbbá Szalóki a vén roué La Chantrelle bíró szerepében, Irsai mint Maximimin atya és Lorándi (Loremois gróf). Az ensemble tökéletes volt.

V a s á r n a p, október hó 28-án, ismét két előadás volt. Délután 1/2 órákor a közismert „**Goldstein Számít**“ adták félig üres ház előtt. A jelenvolt gyerekek sokat kacagtak Szalóky (Goldstein Számí) sikerült alakításának és ügyes mókáinak. Igazán kár, hogy ezeket a délutáni előadásokat, melyek nem egy tekintetben vetekednek az estiekkel, a közönség nem pártolja és istápolja eléggé! Reméljük, hogy ez a szelid figyelmeztetés nem fog eredménytelenül elhangzani, mint az a bizonyos kiáltó szó a pusztaban!

Este színr hozták „**A bolond**“ cz. 3 felv. operettet, melynek szövegét Rákosi Jenő, zenéjét pedig Szabados Béla írta.

Valahányszor a magyar géniusz egy nagyobbszerű alkotásáról, fontos vívmányáról adhatunk hírt, mindig lelkes öröm tölti el szívünket.

Az a tagadhatatlanul zajos siker, azonban melyet ez az operette kicsinyke színházunkban a mai première alkalmával aratott, kétszeres örömiünk szolgálat, mert míg egyrészt a magyar szellem teremtő erejének érvényesülését, fényes diadalát jelenti, addig másrészt arról is tesz tanúbizonyosságot, hogy az idegenből hozzánk került üres léhaságok még nem rontották meg teljesen a közönség ítélő képességét és izlését, és hogy az emberek lelkét és kedélyét még nem métevelték meg egészen a leplezetlen érzékiségre appelláló irodalmi takolmányok erkölcsbontó förtelméi. A ki végig nézte ezt a darabot, ez az idealizmus szárnyán felemelkedett abba a bővös légkörbe, a hol a tiszta költészet, az igazi művészet szelleme honol. Különösen a magyar motívumokkal gazdagon átszőtt, művészi inventúrára és nemes izlésre valló zenét hallgattuk nagy gyönyörűséggel. Az a szebbnél szebb dallamokban bővelkedő muzsika gazdag változataival, finom, szinte lehetőszerű átmeneteivel, — a librettónak ügyesen kiesztelt és erős kézzel vezetett cselekvénye, az előnyös és tapintatos szereposztás s ebből kifolyólag egy a főszereplők mint az egész személyzet egységtetű, harmonikus játéka, a kiállítás nálunk szokatlan pazarsága s végül a rendezés kifogástalansága összehatásukban oly előadást eredményeztek, a melyhez fogható még csak keveset láttunk a zombori színházban.

Az egyes közreműködőkre áttérve, első helyen Gyárfásról kell megemlékeznünk, ki Bimbó szerepében igazán drámai erővel és nemes ambícióval játszott. Tudtuk róla, hogy magvas teltség, de mai alakításával ügyesülvén önmagát túlta felül. Méltó partnere volt Pálffy Nina (Bimbilla), kinek éneke és játéka egyaránt tökéletes volt, a mivel különben nem mondunk újságot. Nagy hatást ért el Békefi is (Deli úrfi) főleg ima szép és mélyen átértett előadásával. Igen kedvesen játszották meg szerepüket Huckstádt Irén (Piroska), Gy. Lónyai P. (Kéki) és Dulich Mariska (Fehérke), ki azonfelül a II. felvonásban Ivánfival igen szép tánccal lejtett. Jók voltak a szerelmes ifjak is, nevezetesen: Lorándi, Ivánfi és Irsay. Havi L. a Pimpó korcsáros szerepében ügyesen és természetesen alakított a mit nem mondhatunk Vadászról (Dirigi sekrestyés) a ki nem tudom mi okból, kiállhatatlan kappan hangon mondta el szerepét. Ez kissé izléstelen és nem csekély mértékben önkényes miert is elvárjuk a társulat ezen kitűnő tagjától, hogy jövőben tartózkodni fog az ilyen érthetetlen túlzásoktól.

P.

Tanítói gyűlés.

A Bács-Bodrogh vármegyei tanítóegyesület apatini köre folyó hó 24-én Prigl.-Szt.-Ivánon tartotta meg rendes őszi közgyűlését. Daczára a rossz utnak s a kora hajnal kellemetlen ködének a tagok elég szép számban jelentek meg. Csupán a karavukovai és kereszturi tantestület maradt távol, anélkül, hogy kimentésüket beküldötték volna. A gyengéd nem létszáma sem volt teljes, de — mint értesültem — nem az önkímélet tartotta vissza valamennyit, hanem egyik másik község előjárósága vonakodik a napi díjat kiutalványozni. Ezek az urak ugylátszik minden alkalommal külön felszólítást várnak a napi díjak kifizetése iránt?? Az ülést Ney Györgynek a mutatónévmásokról tartott gyakorlati előadása nyitotta meg. A tanítás korrekta, a feleletek biztosak és értelmesek voltak. A biztos fellépés egy a tanító mint a gyermekek részéről elismerést és dicséretet érdemel. Meglepi csodálattal hallgattuk a szép magyar feleleteket melyek a tisztán német ujku tanítványok ajkairól elhangzottak. Sok tanító okulhat a vasszorgalom és ügybuzgóság e szép eredményén!

A tanítás meghallgatása után a szomszéd terembe vonultunk hol Weigang János köi-elnök az ülést rövid szavakban megnyitotta.

A nemzeti öntudat fejlesztésének mikéntjét fejtegető dolgozatok felolvasása következett. Ez pálya tétel volt. A legjobb dolgozat 20 korona díjjal — melyet Dr. Kék Lajos ur volt szíves kitűzni — volt jutalmazandó. Három pályamű érkezett be, melyek véleményezés végett a prigl.-szt.-iváni tantestületnek adattak ki. E bíráló bizottság mind a három dolgozatot fölolvastni ajánlotta. A köri gyűlés hosszas vita után a másodiknak fölolvast munkát találta leginkább méltónak a jutalomra, mire a jelölt levelet fölbonthatott s az elnök Orehoja Béla monostorszeghi tanító nevét olvasta fel. Éljen!

Következett a rajzoktatás módszerének megvitatása, tekintettel a gyakorlati értékre. Tuschter Ignác, Wáhl Ignác, Farkas Ferencz, Német Imre és Pósfai János olvasták fel munkálatukat.

A köri-gyűlés Weigang, Zatskó, Molnár stb. hozzászólásai után Wáhl Ignác apatini tanító határozati javaslatát fogadta el, ki az eddigi pontozott és vonalozott rajzfüzetek ellenében a tiszta lapokra való rajzoltatást ajánlotta.

A tisztinyítás került sorrendre. Előnlök Weigang János polg. isk. tanár saját és tisztársai nevében bejelenté lemondását. Köszöni, hogy oly hosszú éveken át reá bízta a kör vezetését, de mivel kötelességei és hivatása most másfelé is szólítják, kijelenti hogy elnöki tisztéről ezuttal véglegesen le kell mondania.

Viharos „éljen Weigang elnökkel felelt a köri gyűlés. Lelkes éljenzés közepette hagyta el, elnöki székét s ki sietett.

Jakabb József bresztováci igazgató korenlöknek megválasztatván főlhívja a körgyűlést, hogy jelöljön három tagot az elnöki tisztségre. Jelöltettek: Weigang,

Teerr, szt. iváni és Schnur apatini tanítók. Weigang János újból, egyhanglag választatott meg elnöknek. Három tagu bizottság névszerint Hadanich, Dekker és Farkas, küldettek ki az elnök behívására. A bizottság azonban oly kijelentéssel tért vissza, hogy Weingangot sehelysen találják, valószínűleg már hazahajtatott.

Erre aztán Teerr János lett a kör elnöke. Schwager, Witzmann és Csepella küldettek ki, tudtul adván az új elnöknek megválasztását. Aelnök lett Molnár Gábor, ki kézzel lábbal tiltakozott e megválasztás ellen de miután szavát mindig riadó éljen tette hallatlanná végre részvétét fejezte ki a „tisztelt választó közönségnek“ hogy nálánál és érdemesebb embert nem találtak e tisztásra. Jegyzőnek Lippert Ferencz, pénztárnoknak Ney György választatott meg. A választmányt a prigl. szt. iváni tantestület képezi. A tavaszi közgyűlés helyéül Bezdán jelölték ki.

Vendégeink is voltak még pedig az iskolaszék és a község képviselőiben Rauschenberger Adolf jegyző.

Jól végzett munka után közös ebédhez ültünk, melynek izlésesen készített fogásait élvezettel fogyasztottuk. Rauschenberger a tanítókra majd a hölgyekre emelte poharát.

Magisztrátus.

A zombori állami anyakönyvi hivatal kivonata

1900 évi okt. 20-ától okt. 27-éig.

Született:

(Fiú: 5, leány 10. Összesen 15.)

Házasságot kötöttek:

Elek László, — Náday Szerénával. Sarcanszki Voin, — Kalentits Katalinnal.

Jerkovits Radivoj, — Bikár Katalinnal. Nasztaszits Ignác, — Mándits Mariával. Enczminger Mihály, — Szórad Katalinnal. Szimendits Szilárd, — Topálov Katalinnal.

Bikár Péter, — Vracsarits Saroltával. Szimendits György, — Sztucevits Krisztinával.

Raics Ferencz, — Varga Erzsébettel. Vinel Ferencz, — Kraal Teréziával. Tancsits Péter, — Matkovits Katalinnal. Radivoj Emil, — Sztევანsev Katalinnal.

Sijacsits Tivadar, — Jerkovits Zsófiával. Relits Jakab, — Jevrits Flórával. Bandobranszki Sebők, — Mandits Máriaival.

Meghaltak:

Bucheimer Teréz, 22 éves hashártyalobban.

Szávics Jánosné, szül. Kubatov Mária, 26 éves. tüdővészben.

Ábrágyi István, 5 napos ránggörcsökben. Relits Ilona, 16 éves tüdővészben.

Schmidt Pál, 3 hónapos tüdő- és bélgümőkörben.

Vukovits Antal, 18 hónapos bélhurutban. Bulgovits Erzsébet, 84 éves elagglásban. Nasztaszits István, 20 napos ránggörcsökben.

Magyar Mihály, 96 éves elagglásban. Gajin Mladen, 1 hónapos gyomorbélhurutban.

Fábricz Piroksa, 3 napos vére születtét gyengeségben.

Kolompár György, 4 éves ronesoló toroklobban.

Strumberger János, 30 éves vérmérgezésben.

Novákovits Ráda, 1 éves agyhártyalobban. Gruda Irma, 4 éves gümös alapi agyhártyalobban.

Ansits Milos, 79 éves elagglásban. Lugumerszki Miklós, 6 éves ronesoló toroklobban.

Rubus Julana, 40 éves veselobban. Kuszonits Emil, 30 éves tüdővészben.

A zombori filharmonikusok társulatának hazgyversenye.

Magas művészi niveauun álló nem mindennapi élvezetben volt része okt. 28-án a zombori zenekedvelő közönségnek. A zeneiskola bemutatta tanárjait a közönségnek, hogy kimutassa, hogy ahhoz érte kezekre van bízva a tanítványok vezetése. Nagy, előkelő közönség töltötte meg zsűffelőség a zeneiskola termeit, ezzel tanujelét adva, hogy fogékony ami közönségnélke a komolyabb művelőzetek iránt. Kitünően összeválogatott volt a program minden pontja. A régiebb és újabb classicus zene termékeit hallottuk.

A program első pontja Mozart „Symphonie concertante című“ triója volt: hegedű, brácsa és zongorára előadták: Ribiczey Kálmán, Csavojác János és Csavojác Ferencz. A régi classikus zene egyik legkedvesebb darabja ez. Előttünk egy roccó korbeli táncjelenet játszódik le. Hat fiú és hat leány lép elő, akik egy graciosus memettelt lejtének, a zenekar, melyet a zongora képvisel megszólal felvonnak egyenkint a lányok és fiúk, az előbbiket a hegedű, az utóbbikat a brácsa szemlélteti. Majd megkezdődik a tánc, szinte megelevenednek előttünk a hangok, képeztünk visszavisz a roccó korba. Ezt a darabot, mely rendkívül sok fönomságot követel igen szép előadásban halottuk. A legsütülesebb árnyalás a legapróbb részletekig való kidolgozás jelemezte ezt a minden ízében tökéletes előadást. A szereplők ismeretese a zombori közönség előtt. Ribiczey Kálmán a filharmonikusok egyik legbuzgóbb tagja volt az egyedüli a mai hangversenyen, aki az intézetnek nem tanára. Elmondhatjuk róla, hogy kitünően kezeli a hegedűt és a concert művészi sikeret csak emelte minden tekintetben. Csavojác Ferenczet volt már alkalma hallani a zombori közönségnek. Azóta élvezte nagy sikerrel a bécsi zenekadmiát, játéka izmosodott s ő is egyik erős oszlópa a zeneiskolának. Csavojác Jánosól már sok szópat és jót mondtak ez újság hasábjain, és a mi legkedvesebb művésznünk, akinek úgy technikája, mint előadása páratlan.

A program második pontját nagy érdeklődéssel várta a közönség. Ez Liszt „Lucia di Lammermore“, fantáziája volt, zongorán előadta Hammerstedt V. János. Lucia operának egyik leghatalmasabb része ez a sextett. Ezt a szenvedélytől csapongó darabot Liszt óriási genialitással érzékítette meg zongorán. Tagadhatatlan, hogy a zongora irdalom egyik legnehezebb darabja ez, amelynek előadásához, kifort technika, biztos kéz kell. Az elragadtatás moraja és óriási tapsvihar halatszott ezen előadás után, csodálunk, bámultuk azt a fiatal embert, aki ezt a rendkívül nehéz darabot oly briliánsan adta elő technikája szédítő előadása tökéletes. Elmondhatjuk, hogy ily zongora darabot még nem adtak elő Zomborban. A közönség óriási lelkesedését a művész Henselt egyik concertdarabjának előadásával közönte meg.

A következőszám Schubert „Adagió“ja és Popper „Tarantella“ja volt, gondokán előadta Csavojác F, zongorán kísérte Hammerstedt I. Az előbbi imaszerű csodaszép melodiának élénk ellentéte volt az utóbbi élénk tüzes olasz tánczene. E két darabot Csavojác gyönyörű előadásával és kitünő technikával adta elő; kü-

lönösen ki kell emelnünk igen szép tónusát.

A concert utolsó pontja Dvorák „Trió“ja volt (Op. 90.) hegedűn, gondokán és zongorán előadták: Csavojác János, Csavojác Ferencz és Hammerstedt János. Az újabb classikus zene egyik legkitünőbb és legkedveltebb darabja ez. Valóságos drámai jelenet bravurosán megszerkesztve 3 számban. Szinte magunk előtt látjuk a „Büvös vadász egy jelenetét, féktelen szenvedélyek dúlnak ezen darabban mely a cseh mester legnagyobb alkotása. S képzelnünk ehhez a muzsikához tökéletes előadást, képzelnünk el, hogy a szereplők teljesen átértették a darabot és önálló felfogással bámulatos előadást nyújtottak.

A közönség nagyon hálás lehet ezért a zeneiskolának, de különösen Paul Kálmánnak akinek fáradhatatlan tevékenysége által létesült ezen igazán missiót teljesítő intézet. Ez a kitünően berendezett és összes eszközökkel felszerelt iskola, csakhamar túl fogja szárnyalni az ország e nemű vidéki intézeit.

W. Dezső.

Egy új történelmi mű.

(Mika Sándor: A hüberisér és a kereszties hadjáratok kora. A Nagy Képes Világtörténet V. kötete. Budapest, 1900.)

„Minden dolog foglalatkosodik azzal, hogy megírja a maga történetét. A bolygó, a kavics, árnyékától kísérvé halad tova. A legördülő szikla nyomot hagy maga után a hegyoldalon, a folyam árktör a földben, az állatok esontjaikat hagyják a rétegen s a moszat és a falevél szerény emlékirását a kőszénben. A hulló vizesöpp benyomul a homokba vagy kivájja a követ. Az ember minden eselekménye beleírja magát társai emlékezetébe s az önmaga arcába és modorába. A lég hangokkal van tele, az ég jelekkel; a föld csupa emlékirat és névalírás s minden tárgy oly utmutatásokkal van teleírva, melyek beszélnék az értelmeseknek.“

Ezt írja Emerson, a nagy amerikai essayíró s mindez fokozatban áll az emberiségre. Minden érzelmé az emberiségnek nyomot hagy maga után. Egy szenvedély sem illanhat el úgy, hogy emléke ne maradjon; egy vágy sem száll el jeltelenül a föld színéről.

A szenvedélyek kavargása soha sem volt féktelenebb és misztikusabb, mint a középkorban.

Az egész korszak fölött a vallásosság érzelmé leng. A hány kardot kovácsoltak, a hány kardot szántottak, a hány követ összeróttak, a hány képet festettek, az mind a vallásos érzést szolgálta. De ezzel a szent érzéssel elvegyült a becsavagy. A lelkek szelid gondozója világi hatalomra vágyott. A germánok birodalmának és Nagy Károly márványtrónusának örököse nem csak a maga népe fölött vágyott uralkodni. A pápaság és császárság hosszu küzdelemre készült.

A harci vágy nem lankad, erős, mint akár a barbár világban, csak hogy a kor sugallatára az Isten szolgálatába szegődik. Nehéz gályák usznak a tengeren a szent föld felé, a mint a jó Orthelius nagy gonddal oda is pingálta őket térképére, a kacskaringós hullámokra, a sürényes delphinek közé. Igy fonódik össze a barbár korszak harcias öröksége a megújult világ vallásos eszméivel.

Európa közepé viszi a főszerepet. A szelek nyugodtabbak. Anglia bizonytalan kézzel nagy hatalmára. Franciaországban egy kegyes szent király ül a vincennes-i tölgy árnyékában, igazságot szolgáltatva népének, mely legendákkal övezi az ő felséges alakját s holta után is visszavárja a vén tölgy csonka törzsökéhez.

Magyarországot nem érintette erősen az új világ szellője, de viszont egy eszmékör sem hagyta egészen érintetlenül. Mindazon mozgalmak, melyek odakint diadalra törtek és jutottak, megsuhintották szárnyukat a magyar rónásig felett is. A kereszténység befogadásától II. Endrénének kereszties hadjárati fogadalmáig sora tükröződnek a nyugati eszméi hazánk történetében, ép oly pontosan, mint történeti emlékeinkben a nyugati stílusok egymásutánja. Ebben a korszakban jut a magyarság történelmi hivatásának betöltéséhez, ahhoz a sokat emlegetett védelmi szerephez, melyet a tatárokkal szemben teljesített. Utóbbi időkben nem kevésbé tulozzuk ebbeli érdemeinket. Bizonyára kevés okunk volna a dicsekvésre, ha más érdemünk nincs, minthogy történetesen rajtunk tört meg töröknek, tatárnak pusztító ereje. Bajos volna elhinni és elhitetni, hogy mi e korban nem létfontartási harcokat vívtunk a művődés bajnokai voltunk.

Főlölesge a magyar történelmet művészi módra feldiszníteni. Természetes egyszerűségében a legszebb. Az Árpád-királyok története nem olyan-e, mint egy szép magyar népmese, szent királyaink emléke, mondáink aranyfüzéré magától is nem fényeskedik-e?

Ha a magyar nemzetnek e kor eszméi történetében nem jutott is vezető szerep, eseményeinek gazdasága, fejlődésének ereje, méltán figyelmet gerjeszt.

Mindeddig nem olvadt össze kellőképpen hazánk történetének képe a külföldivel. Ez a most megjelent könyv azonban nem csupán kitiűnően beszél el Magyarországot történetét II. Endre holtáig, hanem egyttal a lehető legszorosabb kapcsolatba hozza a művelt külföldi történetével. Itt kezdődik tulajdonképpen az új nagy magyar világtörténetnek hazafias feladata és tudományos útjása, hogy nemzetünk történetét az európai keretbe belevonja. Ezt mulasztják el a külföldi tudósok, részint, mert érdemeinket nem ismerik, részint, mert e nagy munka rugója, a hazafias érzés, nincsen meg bennük. Most végre akadt egy kiváló magyar tudós, a ki ennek a munkának jökora részét nagy lelki ismeretességgel és dicsőségesen oldotta meg.

Mika Sándor új kötete valóban jeles mű. A kornak pontos és biztos rajza egytől benne a vonzó előadással, a tudós alapossága a kritikus válogatott erejével. Nem sokat írt eddig, de minden munkája a legjobbak közül való a maga nemében. Irói egyénisége nem lép erősen elő, de figyelemessége az olrendezésben, gondja a beosztásban, óbersége elbeszélés közben, folyton mutatkozik.

Egyes fejezetei a legjelesebb külföldi szakmunkák fejezeteivel vetekednek, anélkül, hogy azok kölcsönzései volnának. Szívesen idéz a nagy egyéniségek rajzánál,

de érti a módját, hogy az egyénről beszélve, mint kelljen körkötpeit nyújtania. Sokszor részletez, a nélkül, hogy aránytalan volna; részletrajza nem henye szóhalmoz, hanem az érdekes vonások megvilágítása és csoportosítása. A politikailag döntő események mellett jó szerepe van a kisebb titkosabb fejlődések megfigyelésre is, milyen a városok önállóságának kialakulása. Mindig ügyet vet a politikai mellett a művelődéstörténetre is sőt a gazdasági jelenségek sem kerültek el figyelmét. Meleg szavakkal ír az ősi jobbagység helyzetéről s a vasallus és hűbérur viszonyát, nem különben a lovagvilágot, oly eleven tollal írja le, hogy regényírótól is jó volna. Figyelmét a szöveg sem foglalja el egészen. Az illusztrációk is nagy gondnal vannak megválogatva és elhelyezve, úgy, hogy az olvasónak valóban könnyebbséget is szereznek az élvezet mellett.

E kötettel immár ötödik kötete hagyja el a sajtót a Nagy Képes Világtörténetnek. Az egész munka 12 nagy kötetre van tervezve. Marczali Henrik egyetemi tanár, akadémikus és nagyírú tudós szerkesztő a vállalatot s ő írja az új kor hat kötetét. A vállalat mindenetre nagy nyereség irodalmunkra, mert illusztrációkban és szövegben egyaránt a legújabb kutatások után igazodik s az egyes köteteket a legjelesebb erők írják. Egy kötet ára 8 ft. Kapható minden hazai könyvkereskedésben s a kiadó Révay Testvérek Irod. In. Részvénnyársaságnál (Budapest, VIII. Üllői-út 18.) havi részletfizetésre és fizetekben is.

Irodalom.

— *Irodalmi esemény.* A magyar irodalmi hírlap idő szerint alig beszélnek másról a hatalmas vállalatról, amely a Légrády testvérek kiadásában most edült meg. A 200 füzete, vagyis tíz kötetre rugó irodalmi mű amelynek első füzete már szűkültek, Brehm Alfred „Tierleben“ című korszakos nagy műtérnek magyar kiadása. Ez a művet, amely Németországban kívül is óriási feltűnést keltett, a magyar kiadók nem egyszerű írói írásban adja a közönségnek. A magyaros áttűltetés eszközlő a tudomány mai színvonalához s a hazai viszonyokhoz alkalmazták, ami azt jelenti, hogy a most megindult magyar kizdas a Brehm-féle mű összes edig megjelent kiadásainál értékesebb lesz, mert az évek folyama alatt az eredeti munka némely része elavult. Az újabb megfigyelésekkel s a hazai adatok felhasználásával bővített magyar Brlm olyan teljes mű lesz, amelyhez hasonló egy művelt nemzet nyelvén sem jelent meg. Ez a vállalat mind arányaira mind eszközeire nézve a legnagyobb természetudományi mű, amely magyar kiadásban napvilágot látott. Illusztrálja ezt nemcsak az, hogy tíz vaskos kötetből fog állani, de az is, hogy a rendkívül becses szyeveg 1800 művészi kép magyarázza, hogy 80 fekete nyomatu műlap és 100 szines nyomatu műmélket járjal hozzá. A mű címe: „Az állatok világa.“ Szerkesztője Méhly Lajos, a magyar tudományos akadémia és több külföldi tudományosársulat levelező tagja. Munkatársai Ghernel István, Csiki Ernő, Kohaut Rezső és dr. Rátz István, akik a szakirodalom legkiválóbb művelői. Hogy „Az állatok világa“ mennyire fölkellette maga iránt a figyelmet s hogy azt mily érdekesnek tartják; az is bizonyítja, hogy Wlassics Gyula és Darányi Ignác miniszterek a művet körrrendeletben ajánlották. A most megjelent első füzelen a majmokról van benne, ols élenken és oly színesen, hogy a laikusnak is gyönyörűségére szolgál.

Ez az első füzete hű képét adja az egész munkának és mindenkit meggyőznet arról hogy nemcsak tanulságos, de érdekes mű lesz mert hát „Az állatok világa“ a legjobb példa arra, hogy a tudományt mint lehet népszerűsíteni, a magyar Brehm kétféle kiadásban. Abekötött kiadás első kötete 1901, január hó folyamán fog megjelenni. Ezentul minden további felév egy egy újabb kötetet fog a könyvpiacra hozni, s így öt év lefolyása alatt a 10 kötetből álló mű teljesen be lesz fejezve. Minden kötet 18 koronába fog kerülni, az egész 10 kötet ára, tehát diszes félbörkötésben 180 korona. Az egész mű 200 füzetből fog állani, melyeknek ára 80 fltér lesz; adiszos bekötési tábla 3 koronáért lesz kapható. A bekötés háta finom chagrínbörből készült, gazdag aranyozással; a bekötés táblája tartós vaszonból való. Nagy súlyt velnek az izlésre, szépségre és tartósságra. Az első füzetek már ez év október havában kerülnék a könyvpiacra és azonul ípvonta 3-4 füzet fog megjelenni, átlag egy-egy heti időközökben. A füzetes kiateás semmi esetre sem fog több mint 200 füzetre terjedni. Mutatványfüzetet és tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentesen küld.

— *Egy új kalendáriumról.* (Igazmondó Népnaptár. Szerkesztette: Móra István. Budapest, kiadja a Községi nyomda.) Első látására szinte kicsinyesnek, mosolyogni valónak tetszik, hogy komoly íróember, minő az előtűnk fekvő naptár szerkesztője, nyílt bevallással kalendáriomesimalónak csap fel. Hanem, ha egy kevésbé utána gondol az ember, nem tagadhatja, hogy népies író, ki a népre akar hatni, nem választhatna szerencsésebb eszközt mint mikor kalendáriumot ír. A népolvasmányok szükségét belátó körök sok gondot, sok pénzt pazaroltak már különféle című vállalatokra, — lapok, füzetek, könyvek kiadásával és terjesztésével, célozván a nép szellemi szükségének kielégítését — de az elterjesztés természetes módját, a gyantulan hatás legközelebbi útját mellőzték. Az egész naptár nyolcz teljes iv s az ára 30 fltér, miből legvilágosabban megteszik, hogy e kalendárium kiadása nem nyereszkedési számdékhál történet, hanem abból a becsületes meggyőződésből, hogy erre a népnek szüksége van.

— *A Magyar Könyvtár* októberi füzetei, melyeket most küld szét a Wodianer-féle kiadóhivatal, ismét tanúságot tesznek e vállalat vezetőknek kiváló izléséről s arról a helyes érzékről, melylyel irodalmunk hézagait pótolni igyekeznek. Kitiűnő ötlet volt pl. olvasó kiadásban, új és jó fordításban közebeesotáni nemzeti történelmünknek egyik legbecesebb forrását, a Bécsi Képes Krónikát, mely a különben is elavult Szabó-téle fordításban ma már alig kapható, Madzsar Imre, a fiatalabb történetírő nemzedék egyik tehetséges tagja, igazán hasznos dolgot művelt e füzete szerkesztésével. Ugyancsak örömetművözöljűk Balassa Bálint válogatott verseit, melyeket jó bevezetéssel és jegyzetekkel Erdélyi Pál bocsátott közzé, a legjobb Balassaeletrajz kiváló szerzője, az új magyar szépirodalmat ezuttal Cyprian (Andor József képviseli, kinek elbeszélő tehetsége már régen országjárta ismert és elismert. „Margitka szöke és egyéb történetek“ című füzete bizonyára sok új barátot fog neki szerezni. A „M. K.“ olvasóinak ezrei között. A külföldi belletrisztika nagy nevei közül kettővel találkoznak e rovatban: Patapenkóval, a híres orosz novellistával, a kinek „Egy véd diák elbeszéléseiből“ c. kötetét Ambrozovics Dezső fordította le, és Conan Doyle-lal, a legnépszerűbb angol regényíróval, a kinek genitális és szenzációs Sherlock-Holmes-történeteiből három ültetett át Lándor Tivadar, a „M. K.“nak immár 190 számra rugó teljes jegyzékét kívánatra ingyen küldi meg a kiadóhivatal (Budapest, Andrassy-út 21.)

— *As „Egyetemes Könyvtár“ legújabb száma.* A Gross Testvérek kiadásában Győrött megjelent „Egyetemes Könyvtár“ ismeretes arról, hogy a legolesőbb áron

(egy szám ára 20 fillér) a legérdekesebb és leghasznosabb olvasmányt nyújtja a magyar olvasóközönségnek. Az Egyetemes Könyvtár kiadványai felélik az irodalom minden ágát, s a hazai és világ-irodalom klasszikus remekeinek leközösével nélkülözhetetlen segédeszközévé lettek a tanuló ifjúságnak is. Az „E. K.” legújabb sorozatából kiemeljük a 114. számot, mely egy magyarul még meg nem jelent római író, T. Petronius Arbitr „Trimalchio lakomája” című szatirikus regényét tartalmazza a császárok korából. Az érdekes művet dr. Székely István fordította kiütönd. A 116-117 kettős szám alatt megjelent Sudermann Hermann „Keresztelő János” című nagyhatású szomorujátéka, melyet Zoltán Vilmos fordított le magyarra a tőle megszokott nagy műgonddal. A 118. szám Zoltán Vilmos egyfelvonásos verses színművét, a „Szabinát” tartalmazza. A dráma egy megindító epizódot tárgyal Nagy Lajos királyuk életéből, s különösen nyelvi és költői szépségekben gazdag. A 119 szám megint a klasszikus római világból merítette tárgyát. Gyórfi Endre nagy tudásra valló tanulmánya ez „Az anarchisták Rómában” címmel. — Az „Egyetemes Könyvtár” minden száma 20 fillér. — Ugyancsak Gross Testvérek kiadásában megjelent a Tanulók Zsebkönyvének 1900/1901. évi kötete, mely naptáron és leckezikeren kívül számtalan hasznos tudnivalót tartalmaz bármely iskola növendékei részére. Az ügyes kis könyvet Benedek V. és Gróf E. tanítók állították össze. Ara csinos kötésben 20 fillér, vászondíszkötésben 30 fillér. Mindezen művek, úgy teljes jegyzék kapható minden hazai könyvkereskedésben, valamint a kiadóknál.

— „*As állatok világa*”. Brehm hatalmas művéből, amelynek magyar kiadása most indult meg, a második füzet is napvilágot látott. Ebben szintén a majmok renkívül érdekes életét feli a szerző azzal a bmulatos közvetlenséggel és azzal a mesteri leírással, amely a munkát az egész világban kedvelté tette. Ennek a második füzetnek a szövegét kilencez kitűnő rajz illusztrálja. Adva van még a füzethez egy fekete nyomatu műlap és egy színes nyomatu műmelléklet. Az állatok világa Legrády festvérek könyvkiadóhivatalában (Budapest, vaczi-körút 78.) jelenik meg s minden könyvkereskedésben megkapható. Egy füzet ára 80 fillér. Tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentve készségesen küld.

Felölös szerkesztő: **Dr. Alföldy Arpád** ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly**.

HIRDETÉSEK.

Csak fegyvéni a vélt jegyre!

Máriaaczei gyomorcese

rendkívül jótékony hatás gyomorbetegségeknél,

nélkülözhetetlen rég elismert házi és népszer

étvágytalanságnál, gyomorbetegségeknél, kellemetlen lehelet, felfúvadás, savanyu felfúfiffogás, hasmenés, szék moréges, túlsok nyálkakepződés, székárgás, hányinger és hányás, gyomorgörcs, haskeményedés és dugulásnál. Ez úgy történik, a gyomor megterhelés étel és italnál, giliszták, máj és lég bajoknál rendkívül jó kipróbált gyógyhatás szesz. Főnyelvét betegségéknél a **Máriaaczei gyomorcespek** évek folyamán a legjobbnak bizonyult, mit sok száz elismerőny bizonyít, egy üveg használati utasítással együtt 4 kr. ketszerez üveg 70 kr. Főlerakat.

CARL BRADY, gyógyszerész a König von Ungarn,

B. B. O. S., Fleischmarkt.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főlerakott hely:

TÖRÖK JÓZSEF,

gyógyszertára BUDAPEST, VI. Király-utca 12. sz.

Clayton & Shuttleworth
Vécei-körút 63. sz.
mezőgazdasági gépyárosok Budapest
által a legutányosabb árak mellett ajánljatnak.

Columbia-Drill
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, fenyvágók, xukonitica-morszók, darálóok, őrlő-malmok, egytelmes acél-éfék.

Locomobil és gőzcseplő-gép-készletek
tervák fegyany-cseplő-gépek, lökös-cseplő-gépek, tisztító rosták, konkolozók, kaszálok, aratógépek, szénagyűjtők, orrontak.

3-63-vasi ébkék és minden egyéb gazdasági gépek.

Lincolni törzsgyáranak a világ lemegey, volt locomobil- és csáplőgép-gyára

Szöllővessző eladás.

A BERNHARDT FERENCZ és társai-főle szöllővesszőtelepén! B.-Bresztovátzon minden-nemű amerikai vadoncz és oltott

szöllővessző,

valamint oltott

gyümölcsfák

kaphatók; igen jutányos árért.

URAK és HÖLGYEK,

kik gyermekbiztosítás szerzésével foglalkozni akarnak, fix fizetéssel alkal mazást nyerne az első leány- és fiu biztosítóintézet vezérigénykötségénél **Baján, régi fürdő-utca 357.**

Schneider-féle Páfrány-tokocsok (Galandócsok elhajlók.)

Millió embernek ezer visszaadott egészségét Kik galandórcz-kben észlejes gyomorhajban szenvednek.

Pánlikagliszta fejestől a páfránytokocsok által fajdalem nélkül pótlás mellett, s a leg-rövid idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer, fajdalm nélkül gyors és biztos eredményeért jót állás nyújt. Nem art, ha pánlikagliszta féreg nimes is jelen. — Az letekor megjelölendő. —

Törvényesen v. dve. Egy e edeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvételt vagy 3.50 előre való bes küldésével. A pánlikagliszta tünetet a köv- vetkezők: Az arez hal,

ványúsága, hágyadt tekintet, kék szemkarikák, lez soványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztelenség, étvágytalanság felváltva műlvétvágytal gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszálása egész a nyakig, nyálközegyülemés, a test megdagadás, gyomorsav, gyomorhév, gyakori felbőfögés, bérgöcs, hegyergetes, hullámszerű mozgások, szúró, szív-fájdalmak és szurások a belekben, szivdobogás, a verkerings rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfajás, a buskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajtása. Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, Resztván Fő-utca 21. (Délmagyarország.)

Nyilvános nyilatkozat!

Az alulírott arczkép-tesztő-műintézet, hogy kitűnően iskolázott arczkép-tesztő-személyzetet elboocsajítani kénytelen ne legyen, elhatározta magát, — de csak rövid időig és csak visszavonásig! — minden haszon vagy árdeket mellőzván, és csak 7 frt 50 kr-ért **Én magyarázom arczkép** (mellkép.)

elegáns barockrámaival együtt, melynek tulajdonképeni értéke 30 frt, szállítani

Aki tehát saját, vagy neje, gyermekei, szülői, testvérei vagy más meg elhalálozott személyek arczképét is rendelni óhajja, csakis az arczképet, akarmily állásban küldjön be.

A csomagolási lúda beszerzési árban számítatik. Megrendelések a fényképhozzácsatolásával postai előleg (utánvél) vagy az összeg előleges beküldése mellett elfogadhatnak.

Kitűnő művészie kivitelért észlelhu hasonlatosságért kereskedtetik.

Száz meg száz elismerő-levél kívánatra rendelkezésre állanak és portmentesen be is küldetnek.

Kunst-Porträt-Anstalt Kosmos
Wien, VI. Mariahilferstrasse 116.

Elsőrendű

darabos szén

szobafűtésre kapható kocsirakományokban és kisebb mennyiségben a

Zombori **EXPORT-GÖZMALOM**

részv.-társaságnál, a legutányosabb ár mellett.